

Norske
Sykehusfarmasøytters
Forening

Faggruppen for Farmasifaglig Rådgivning og Revisjon

Anbefalinger ved planlegging av nytt medisinrom

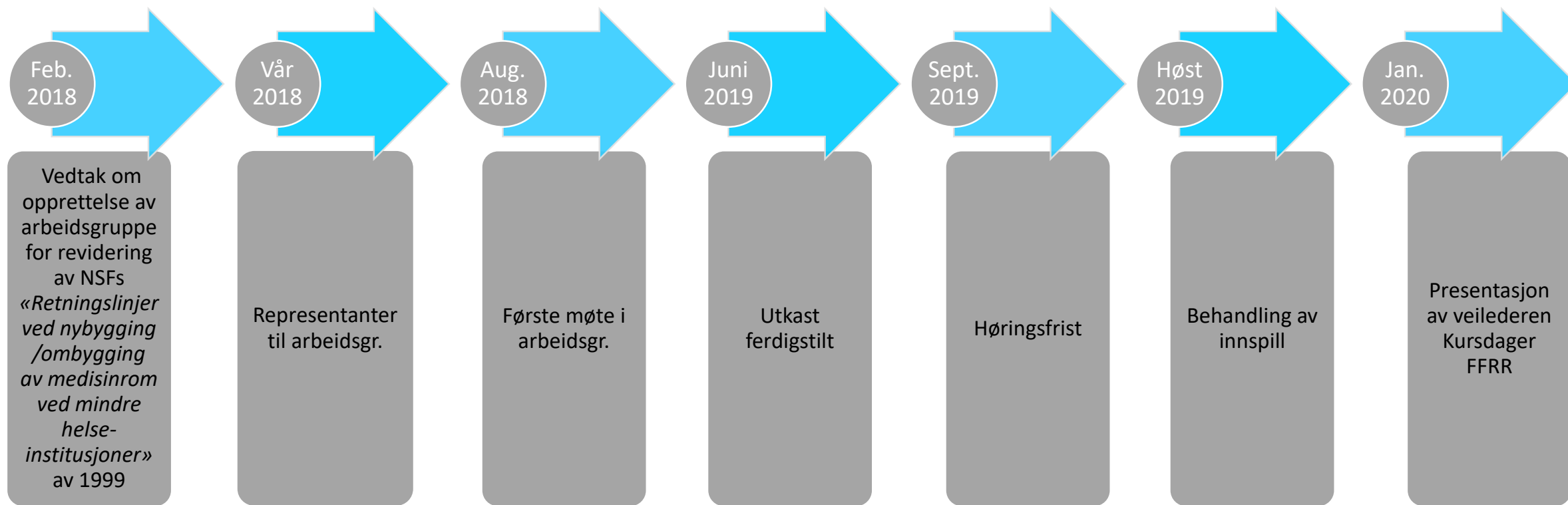
Kursdag FFRR

Januar 2020

Kirsti Wang Forså – Sykehusapotek Nord, avd. Helgelandssykehuset

Astrid Johnsen – Fagavdelingen Sykehusapotekene HF

Arbeidsprosess

Arbeidsgruppen

- Kirsti Wang Forså, sykehusfarmasøyt ved Sykehusapotek Nord avd. HSYK
- Elizabeth Aa, legemiddelrådgiver St. Olavs hospital
- Astrid Johnsen, fagutvikler fagavdelingen Sykehusapotekene HF
- Liv Auberg Czynski, sykehusfarmasøyt, Sykehusapoteket Østfold, Kalnes
- Marit Jacobsen, sykehusfarmasøyt, Sjukehusapoteket i Haugesund
- Hilde Bjelland Øvrelid, sykehusfarmasøyt, Sjukehusapoteket i Haugesund
- Eva Kvål, prosjektleder spesialrom Sykehusbygg HF

Innhold

- 1 • Innledning
- 2 • Om medisinrommet
- 3 • Lokaler
- 4 • Inventar og utstyr
- 5 • Arbeidsmiljø
- 6 • Spesialrom for tilberedning av cytostatika
- 7 • Sjekkliste for planlegging av nytt medisinrom
- 8 • Referanser

Kapittel 1: Innledning

- Lovverket stiller få krav til utforming av medisinrom
- Veilederen kan være støtte ved nybygging/endring/ombygging av medisinrom i sykehus og sykehjem/helsehus for å ivareta både pasientsikkerhet og HMS
- Nyttig for alle som er involvert i planlegging og gjennomføring av nye medisinrom
- Farmasøytisk kompetanse bør involveres tidlig i prosessen
- Det er viktig å tenke på at medisinrommet skal være en arbeidsplass for helsepersonell, og ikke bare et legemiddellager
- Arbeidsflyten for bruk av medisinrommet må være tilpasset rommets utforming og arbeidsoppgaver
- Oppbevaringen av legemidler på medisinrommet skal være sikker og oversiktlig

Kapittel 2: Om medisinrommet

Legemiddelhåndteringsforskriften

- Generelt om oppbevaring av legemidler
- Generelt om tilberedning av legemidler
- Prosedyrer i legemiddelhåndteringen

Forutsetninger

- Arealberegning, utforming og plassering av medisinrommet
- Systemer for legemiddeloppbevaring
- Forsyningshyppighet
- Tilstrekkelig lagringsplass
- Plass til gjennomføring av legemiddelhåndteringsoppgaver

Kapittel 3: Lokaler (1)

- **Romstørrelse**

- Tilpasses avdelingen i forhold til kartlegging
- Som et minimum anbefales 12 kvm for avdelinger med 16-20 sengeplasser

- **Plassering**

- Sentral plassering anbefales, men adskilt fra vaktrommet
- Plassering i områder der pasienter ikke har tilgang kan være aktuelt

- **Vindu**

- Dagslys er hensiktsmessig for arbeidsmiljø
- Vindu er uheldig mht. temperaturkontroll, lyspåvirkning av legemidler, risiko for innbrudd og påvirkning av luftkvalitet

- **Dør**

- Døren skal holdes låst, og ikke merkes med «medisinrom»
- Vindu i dør kan være hensiktsmessig

Kapittel 3: Lokaler (2)

- **Gulv**

- Det bør velges et gulvbelegg som tåler søl, slitasje, sklisikkert og lett å rengjøre

- **Tak**

- Av hygieniske årsaker anbefales ikke åpen himling på medisinerrommet
- Taket må være lett å holde rent

- **Låsesystemer**

- Tilgangsstyring anbefales
- Medisintraller skal være låst fast i vegg/gulv hvis de ikke er plassert i bemannet personalsove

Kapittel 4: Inventar og utstyr (1)

- **Åpen hylleløsning**
 - Anbefalinger for plassering, antall og type hyller foreligger
- **Arbeidsbenk**
 - Bør være av ikke-levende overflate, uten skjøter og glatt overflate for enklere renhold
- **Skuffeløsninger og lukkede skap**
 - Til endosepakkede legemidler anbefales skuffeseksjoner
 - Lukkede skap / høyskap / skap med karusell (til hjørner) kan være aktuelt
- **Medisintraller**
 - Trallens funksjon vurderes i henhold til type avdeling og behov
 - Det anbefales elektronisk kodelås fremfor nøkkel
- **Øvrig lagringsplass**
 - Legemiddelhåndteringsutstyr, dosetter, medisinbrett og boks for mottak/retur av legemidler
 - Oppbevaring av private legemidler (egne bakker for hver enkelt pasient)

Kapittel 4: Inventar og utstyr (2)

- **Lysbeskyttelse**

- Lukket skuff / skap uten vindu er egnede oppbevaringsløsninger
- Lysbeskyttende poser kan også være aktuelt

- **Kjøleskap**

- Det bør brukes medisinske kjøleskap fremfor husholdningskjøleskap

- **Utstyr til temperaturkontroll (kjøleskap og medisinrom)**

- Temperaturen bør være enkel å avlese (maks- og min-temperatur)
- Oppkobling mot driftsavdeling eller temperaturtaggere kan være aktuelt

- **Oppbevaring av legemidler i reseptgruppe A- og B**

- Låsbare skuffer/skap med tilgangsstyring kan vurderes

- **Håndvask**

- Bør ha ikke-håndbetjent armatur, ikke overløpshull og plasseres straks innenfor døra

Kapittel 4: Inventar og utstyr (3)

Utstyr ved tilberedning av legemidler

Fokuset skal ligge både på **beskyttelse av legemiddel, helsepersonell og miljø** (risikovurdering avgjør):

- Bruksferdige løsninger der dette er mulig
- De fleste tilberedninger kan utføres på en rengjort, hel og skjermet arbeidsbenk med aseptisk arbeidsteknikk
- Lukkede legemiddeloverføringssett kan være tilstrekkelig utstyr
- Ved behov for ekstra beskyttelse av legemiddel, helsepersonell og/eller ytre miljø: sikkerhetsbenk klasse 2
- Sikkerhetsbenk anbefales fremfor avtrekksskap pga. at avtrekksskap gir manglende beskyttelse av legemidlet

Avtrekksskap. Foto Anne-Lise Reiersen

Avtrekksskap. Foto Anne-Lise Reiersen

Utstyr	Beskytter legemiddel	Beskytter helsepersonell	Beskytter ytre omgivelser
Lukkede legemiddeloverføringssett	Ja	Ja	Ja
Avtrekksskap	Nei	Ja	Nei
Sikkerhetsbenk klasse 2	Ja	Ja	Ja

Kapittel 4: Inventar og utstyr (4)

- **IKT-utstyr**

- Valg av IKT-løsning må vurderes
- Vurder behov for prioritert strømtilførsel

- **Diverse**

- Elefantfot/skammel
- Oppslagstavle
- Vingkartotek
- Opphengsanordning for infusjonsvæsker
- Overfallsalarm
- Tilkallingsklokke/alarm
- Veggklokke

Kapittel 5: Arbeidsmiljø

- **Arbeidsflyt og arbeidsmiljø**
 - God arbeidsflyt, gode arbeidsstillinger og riktig hygiene på medisinrommet
 - Ergonomi må vurderes
- **Lysforhold**
 - Gode lysforhold med ekstra lys i arbeidssonene. LED-lys over arbeidsbenken
- **Ventilasjon**
 - Ventilasjonshåndboken (VenTøk) bør følges - spesialkompetanse bør innhentes
- **Renhold**
 - Benkepapir anbefales ikke som standard
- **Avfallshåndtering**
 - Kildesorteringsdunker og risikoavfallsdunker
 - Bokser for kassasjon av flytende legemiddelrester og perorale legemidler

Distribusjon

- Veilederen inkluderes i Standardromkatalogen til Sykehusbygg HF
- Helsebiblioteket
- Nettside til Norske Sykehusfarmasøytters Forening